

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Moravce a soudkyň JUDr. Miluše Krejzlíkové a Mgr. Miroslavy Lanžhotské ve věci

žalobce: R [redacted] B [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem [redacted] J [redacted] M [redacted]
sídlem [redacted]

proti
žalované: A [redacted] Ž [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem [redacted] M [redacted] D [redacted]
sídlem [redacted]

o zaplacení 303 588 Kč s příslušenstvím a 27 589 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti usnesení Okresního soudu [redacted] ze dne [redacted]
č. j. [redacted]

takto:

Usnesení okresního soudu **se potvrzuje**.

Odůvodnění:

Napadeným usnesením okresní soud rozhodl, že žalobci se odnímá se zpětnou účinností od [redacted] osvobození od soudních poplatků přiznané usnesením okresního soudu ze dne [redacted] č. j. [redacted]

Okresní soud vyšel ze zjištění, že žalobci bylo usnesením Okresního soudu [redacted] ze dne [redacted] č. j. [redacted] přiznáno osvobození od soudních poplatků pro toto řízení. Žalobce byl tehdy svobodný, žil se svými rodiči, bylo mu vypláceno úrazové pojištění ve výši 200 Kč denně, byl vlastníkem domu [redacted] s pozemkem parc. [redacted] a pozemku [redacted]. Okresní správou sociálního zabezpečení mu za období od [redacted] do [redacted] bylo vyplaceno celkem [redacted], jiný příjem neměl. V průběhu řízení však bylo zjištěno, že žalobce byl v dočasné pracovní neschopnosti pouze od [redacted] do [redacted]. Žalobci byl dne [redacted] přiznán invalidní důchod ve výši [redacted], v současné době pobírá invalidní důchod ve výši [redacted]. Dne [redacted] se žalobce registroval jako OSVČ ve výrobě v [redacted] podnikání zahájil [redacted]. Z daňového přiznání za rok 2017 vyplývá, že v tomto roce byl ve ztrátě, avšak již od roku 2018 jeho příjmy narůstaly (základ daně po odečtení ztráty v roce 2018 činil [redacted], v roce 2019 činil [redacted] a v roce 2020 činil [redacted]). Stále má ve svém vlastnictví rodinný dům [redacted]. Kromě toho má ve svém vlastnictví motocykl a automobil. Okresní soud tedy uzavřel, že příjem žalobce již neodůvodňuje jeho osvobození od soudních poplatků, a proto mu bylo osvobození odejmuto se zpětnou účinností, tzn. od [redacted], resp. ode dne, kdy již nebyl v dočasné pracovní neschopnosti a byl výdělečně činný.

Proti usnesení okresního soudu podal žalobce odvolání. Uvedl, že okresní soud správně zjistil jeho majetkovou situaci, nicméně na základě těchto zjištění dospěl k nesprávným závěrům. Vytýkal okresnímu soudu, že mu odejmul osvobození od soudních poplatků ode dne [REDAKCE], tedy ode dne, kdy již nebyl v dočasné pracovní neschopnosti. Namítal, že předpokladem pro osvobození od soudních poplatků není pouze skutečnost, zda je či není dotyčná osoba v pracovní neschopnosti. Poukazoval na to, že mu sice byla ke dni [REDAKCE] ukončena pracovní neschopnost, nicméně invalidní důchod ve výši [REDAKCE] Kč mu byl přiznán až od [REDAKCE]. Základ daně z daňového přiznání za rok 2018 rovněž nesvědčí o jeho adekvátních majetkových poměrech, když k výrazné změně v základu daně nedošlo ani v roce 2019. Zjištění okresního soudu, že je vlastníkem nemovitosti (užívané výlučně k vlastnímu bydlení) a motocyklu, jsou shodná jako v roce 2017, kdy mu bylo osvobození od placení soudních poplatků přiznáno. Okresní soud odůvodnění zpětného odejmutí osvobození od soudních poplatků, a to tři roky zpětně, odůvodnil pouze ukončením jeho dočasné pracovní neschopnosti, což je zcela nedostačující. Odejmutí osvobození od soudních poplatků zpětně o tři roky je velmi přísné a mělo by tedy být podloženo dostatečně odůvodněnými závěry. Poukazoval na to, že okresní soud se otázce jeho majetkových poměrů po celou dobu řízení nevěnoval a učinil tak až na podkladě usnesení Krajského soudu v [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] č. j. [REDAKCE]. Odejmutím osvobození od soudních poplatků tři roky zpětně okresní soud porušil zásadu řízení uvedenou v § 6 odst. 1 o. s. ř., dle které musí postupovat v celém řízení předvídatelně. Považoval by za spravedlivé, pokud by k odejmutí osvobození od soudních poplatků mělo dojít ke dni právní moci usnesení o odejmutí osvobození od placení soudních poplatků. Navrhl, aby bylo usnesení okresního soudu zrušeno a věc byla okresnímu soudu vrácena k dalšímu řízení.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení okresního soudu i řízení jemu předcházející a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Dle § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. (dále jen „o. s. ř.“) na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

Dle § 138 odst. 2 o. s. ř. přiznané osvobození předseda senátu kdykoli za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším podobným okolnostem. U fyzických osob bere v úvahu také jejich sociální poměry, zdravotní stav apod. Přihlédne nejen k výši příjmu žadatele a množství disponibilních finančních prostředků, ale též k jeho možnosti si tyto prostředky opatřit, jakož i k důsledkům, které by pro jeho poměry mohlo mít zaplacení příslušného soudního poplatku (nebo jiných plateb v příslušném řízení předpokládaných). Celkové zhodnocení všech okolností, které vypovídají o poměrech účastníka, se tak musí promítnout do závěru, zda účastník je s ohledem na své poměry schopen zaplatit soudní poplatky a nést další výdaje spojené s řízením, včetně nákladů spojených s poskytováním právní pomoci (se zastoupením). Soud může kdykoli za řízení osvobození odejmout, pokud se dodatečně ukáže, že pro ně nebyly splněny podmínky už v době osvobození nebo že se změnily až poté a nadále osvobození neodůvodňují, a to i zpětně.

Žalobce se domáhá na žalované zaplacení [REDAKCE] Kč s příslušenstvím s tvrzením, že dne [REDAKCE] jako řidič motocyklu projížděl ulicí [REDAKCE] okolo domu žalované a v ten okamžik z oplocené zahrady domu proběhl brankou pes žalované slyšící na jméno Monty,

vběhl na ulici a vrazil do předního kola motocyklu žalobce. Žalobce havaroval a utrpěl zlomeninu obou [REDAKCE]. Požadoval náhradu nemajetkové újmy ve výši [REDAKCE] Kč, náhradu ušlé mzdy [REDAKCE] Kč za dobu pracovní neschopnosti od [REDAKCE] do [REDAKCE], náhradu škody vzniklé poškozením motocyklu a oblečení ve výši [REDAKCE] Kč a náhradu nákladů za zpracování znaleckého posudku ve výši [REDAKCE]. Další žalobou původně vedenou pod sp. zn. [REDAKCE] žalobce požadoval nahradit další nemajetkovou újmu, která mu vznikla v souvislosti s následným operačním zákrokem ze dne [REDAKCE] ve výši [REDAKCE] Kč. Okresní soud obě řízení spojil ke společnému projednání a rozhodnutí.

Usnesením Okresního soudu v [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] č. j. [REDAKCE] - [REDAKCE] bylo žalobci přiznáno osvobození od soudních poplatků za řízení a byl mu ustanoven k ochraně jeho zájmů v této věci zástupce z řad advokátů [REDAKCE]. J. [REDAKCE] M. [REDAKCE]. Okresní soud tehdy vyšel ze zjištění, že žalobce je svobodný, žije se svými rodiči, je vlastníkem domu [REDAKCE] s pozemkem [REDAKCE] a pozemku parc. [REDAKCE] ve [REDAKCE] je mu vypláceno úrazové pojištění ve výši [REDAKCE] Kč denně a [REDAKCE] mu za období od [REDAKCE] do [REDAKCE] bylo vyplaceno [REDAKCE] Kč. Uzavřel, že na straně žalobce jsou splněny podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků, neboť jeho měsíční příjem činí [REDAKCE] Kč a je v pracovní neschopnosti.

Přiznané osvobození od soudních poplatků lze odejmout, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že se poměry účastníka změnily a osvobození již neodůvodňují. Žalobce má stále ve svém vlastnictví dům [REDAKCE] s pozemkem parc. [REDAKCE] a pozemek [REDAKCE] ve [REDAKCE]. Kromě toho má ve svém vlastnictví motocykl a automobil. Jak však zjistil již okresní soud, žalobce byl v pracovní neschopnosti pouze do [REDAKCE] a od [REDAKCE] mu byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši [REDAKCE] Kč měsíčně. Námitka žalobce, že mu byl invalidní důchod přiznán až od [REDAKCE], nebyla shledána důvodnou. Dle rozhodnutí [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] byl žalobci přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši [REDAKCE] Kč měsíčně již od 9. 7. 2018. Kromě toho žalobce podniká, a to již od konce roku 2017 ([REDAKCE]). Žalobce tedy, na rozdíl od doby, kdy mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků, již od 9. 7. 2018 nebyl v pracovní neschopnosti, pobíral invalidní důchod ve výši [REDAKCE] Kč měsíčně a zejména měl již příjem jako OSVČ. V roce 2018 činil jeho základ daně [REDAKCE] (tzn. jeho příjem v roce 2018 činil cca [REDAKCE] Kč měsíčně – [REDAKCE] ÷ 12) a k tomu pobíral invalidní důchod ve výši [REDAKCE] Kč měsíčně, tzn. jeho měsíční příjem v roce 2018 činil cca [REDAKCE] Kč měsíčně. Okresní soud tedy nepochybil, když nejen vzhledem k ukončení dočasné pracovní neschopnosti žalobce k [REDAKCE], ale i k tomu, že žalobce v roce 2018 podnikal a dosahoval příjmu celkem cca [REDAKCE] Kč měsíčně, žalobci osvobození od soudních poplatků od 9. 7. 2018 odejmul. Předpokladem pro odejmutí osvobození od soudních poplatků je pouze to, že poměry žalobce již neodůvodňují přiznání osvobození od soudních poplatků, což nastalo k 9. 7. 2018. V roce 2019 činil základ daně žalobce dle daňového přiznání [REDAKCE] Kč, dosahoval tedy vyššího příjmu než v roce 2018 (tzn. dosahoval příjmu cca [REDAKCE] Kč měsíčně – [REDAKCE] a k tomu pobíral invalidní důchod ve výši [REDAKCE] Kč měsíčně, tzn. jeho příjem činil v roce 2019 celkem [REDAKCE] měsíčně. V roce 2020 pak žalobce dle daňového přiznání vykázal základ daně ve výši [REDAKCE] Kč, tzn. jeho příjem činil cca [REDAKCE] Kč měsíčně, a k tomu pobíral invalidní důchod ve výši [REDAKCE] měsíčně; žalobce tedy v roce 2020 dosahoval příjmu cca [REDAKCE] Kč měsíčně. Žalobce je ze zákona osvobozen od placení soudního poplatku (§ 11 odst. 2 písm. d/ zákona č. 549/1991 Sb.). Jeho zdravotní stav i příjmy mu již od 9. 7. 2018 umožňují nést náklady spojené se zastoupením i náklady dokazování. Odvolací soud se tedy ztotožňuje se závěrem okresního soudu, že celkové poměry žalobce, tedy nejen to, že od 9. 7. 2018 nebyl v pracovní neschopnosti, ale i skutečnost, že žalobce již byl výdělečně činný a dosahoval příjmů shora uvedených, neodůvodňují osvobození od soudních poplatků žalobce od 9. 7. 2018.

Usnesení okresního soudu tedy bylo jako věcně správné potvrzeno dle § 219 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Hradec Králové 30. června 2021

JUDr. Pavel Moravec v. r.
předseda senátu